איך לא למצוא עצמך מחוץ לחברה הסטרטאפ שהקמת / עו"ד הילה רוזנברג*

סטיב ג'ובס, המוח המבריק מאחורי חברת אפל, שהקים את החברה מהמוסך שבבית הוריו, פוטר ב1985 מהחברה. בנאום שנשא ג'ובס באוניברסיטת סטנפורד ב-2005, צוטט כאומר: "אתם בטח שואלים את עצמכם איך אפשר להיות מפוטר מחברה שאתה הקמת?" אבל סטיב ג'ובס אינו לבד במועדון היזמים שמצאו את עצמם מחוץ לחברה שהקימו, ולעתים ניתן בבניה משפטית נכונה למנוע זאת מראש.

הדרך הנכונה להסדיר את מערכת היחסים בין מייסדי חברה ולמנוע חילוקי דעות ביניהם או פגיעה בזכויות מי מהם היא באמצעות "הסכם מייסדים" שיגדיר מראש את אופן ניהול החברה וזכויות הצדדים לו או לפחות תקנון חברה שייבנה נכון. מסמך כזה חייב להיות מנוסח על ידי עורך דין בעל ניסיון עסקי רב כדי למנוע מצב שההסכם ימנע בעתיד השקעות חברה או שהמשקיע ידרוש, כתנאי להשקעתו, את ביטול ההסכם, אך הוא חייב להיות גם כזה שייערך מראש למצב של שינוי מאזן הכוחות בחברה ולמצב של סכסוך בין היזמים. תרחיש אפשרי לשינוי מאזן הכוחות בחברה, שלא לטובת המייסד, יכול להיות במצב של מרמה על-ידי אחד השותפים, במצב שבו אחד המייסדים פשוט מחליט להפסיק את השקעת הזמן והכספים בחברה או במצב של סכסוך בין היזמים שגורם לכך שאחד מהם מוצא את עצמו מחוץ לחברה. כך, למשל, במקרה שנדון בבית המשפט בתל אביב בספטמבר, 2019, דובר בשלושה יזמים שהקימו חברת סטרטאפ וחתמו על הסכם לפיו למניותיהם תקופת הבשלה, באופן שהחברה רשאית לרכוש חזרה מניות של מי מהם שהעסקתו תסתיים וכי שניים מהיזמים יוכלו לפטר את השלישי. שלושה חודשים מצא אחד מהם את עצמו מחוץ לחברה ובית המשפט נתן תוקף למנגנון זה כך שהיזם מצא עצמו מחוץ לחברה שהקים. להבדיל, בפסק דין שניתן חודש לפני כן ביטל בית המשפט מסמך שעליו הוחתם יזם של חברה ובו הוא ויתר בפועל על מניותיו. עם זאת, התוצאה יכולה הייתה להיות שונה גם במקרה זה.

הסכם מייסדים חייב לאפשר את ניהולה התקין של החברה וכדאי לעגן בו את הנושאים החשובים בהתאם לדרישות הייחודיות של הצדדים. למשל, ניתן יהיה להגדיר את נושא חלוקת ההון בין המייסדים תוך התייחסות להשקעה הכספית, השקעת הזמן ודרישות אחרות שכל מייסד צריך לעמוד בהן. מדובר במסמך שחייב לשקול שיקולים של מיסוי, חייב להיות מנוסח כך שלא ירתיע משקיעים עתידיים ומעל הכל, חייב להיות כזה שלא יגרום בעצמו לסכסוכים בין הצדדים בשל היותו מנוסח באופן בלתי ברור, ולכן חשוב שינוסח בסיוע עורך דין בעל ניסיון רב במיזוגים ורכישות, מכיוון שחיסכון כספי בשלב זה של החברה עלול לעלות הרבה מאוד כסף בהמשך.

---

* **עו"ד הילה רוזנברג** הינה עורכת דין במשרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com), העוסקת בין היתר בהנפקות באוסטרליה, משפט מסחרי, דיני עבודה וליטיגציה. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו. לפרטים נוספים: 03-6093609, או באמצעות הדואר האלקטרוני: afiklaw@afiklaw.com.

How to avoid being left out of the startup that you established/ Hilla Rosenberg, Adv. *

Steve Jobs, the brilliant mind behind Apple, who founded the company from his parents' garage, was removed from his position in the company in 1985. In a 2005 speech at the Stanford University, he was quoted saying: "How can you get fired from a company you started?" But Steve Jobs is not alone in the "club" of entrepreneurs who were ousted from a company they started and, sometimes, proper legal drafting can prevent this in advance.

The proper way to set the relationship between company founders and prevent future disputes among them or jeopradizing their rights is by a "founders agreement" that predefines the company's operation and the parties' rights therein, or at least articles of association that are duly drafted to that effect. Such a document must be prepared by an attorney with extensive business experience in order to prevent a situation where the agreement will block future investments in the company or where the investor demands, as a prerequisite to its investment, the cancellation of such agreement. It must also anticipate the possibility of a shift in the balance of control in the company and a possible dispute between the entrepreneurs. A possible scenario for a shift in control, detrimental to the founder, may include fraud by one of the other founders, a situation where one of the founders simply chooses to cease investing time and money in the company or where there is a dispute between the founders, leading to one of them being ousted from the company. Thus, for example, in a case heard at the Tel Aviv Court in September 2019, three entrepreneurs founded a startup company and signed an agreement by which their shares are subject to a vesting period, whereby the company may buy back shares from any of them whose employment was terminated and any two of them may terminate the employment of the third. Three months later, one of them found himself out of the company and the Court validated the mechanism so that the entrepreneur found himself out of the company he founded. Conversely, in a holding given one month earlier, a Court cancelled a document signed by an entrepreneur in which he waived his shares. However, the outcome could have just as easily been different in that case too.

A founders agreement must enable proper company management and should contain the matters that parties see as important. For example, capital distribution among the founders may be based on monetary investment, time investment or other demand that each founder must comply with. Drafting of the document must take into account tax considerations, it need be drafted in a manner that does not deter future investors and, above all, it must not, by itself, lead to disputes between the parties due to unclear language. Therefore, it is important that the document be prepared by a lawyer experienced in mergers and acquisitions, becasue saving money at this stage, might cost a great deal in the future.

* **Hilla Rosenberg, Adv.** is an attorney in the office of Afik & Co. (www.afiklaw.com) Hila's practice focuses primarily on Australian IPOs, commercial law, labor law and litigation. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com